

udtalt mig saaledes, da er det steet, støttet paa en dyb og inderlig Overbeviisning, som jeg ikke paa nogetstomhelst Punkt kan fravige.

Udvalg: Naar den ærebe 1ste Landstingsmand for Kjøbenhavn (Madvig) først kommer rigtigt i Aande, saa har han en overmaade behagelig og nyttig Egenstaaelse, og det er den, at han kan bringe Liv ind i Thingets Forhandlinger; ikke blot det, har, siger, men ogsaa Maaden, hvorpaa han siger det, frembringer da et vist, undertiden et stærkt Indtryk, ligesom hans gode Venner i hans Nærhed jo heller ikke glemme at lægge Tryk paa, hvor det behøves. Jeg skal vende mig mod nogle Dyringer af dette ærebe Medlem, ikke for at holde noget langt og udførligt Foredrag, thi det vilde paa dette Trin af Sagen være ganske unyttigt, men blot for at værges mig mod et Par af hans Bemærkninger. Han kaldte mig en daarlig Lovfortolker, og han har Ret dertil, forsaavidt som jeg aldrig selv har givet mig ud for en god Lovfortolker; jeg har ikke specielt uddannet mig dertil, og jeg tilstaaer, at jeg ikke har stor Tilid til min naturlige Skarpsindighed i den Retning. Jeg kan imidlertid dog ikke indrømme, at jeg, som han paastod, skulde have læst Grundlovens § 76 forkeert. At der i den nærmest er tænkt paa Confessioner, som afvige fra Folkekirken, er ganske sikkert, men den indeholder dog paa den anden Side en almindelig Bestemmelse for alle Borgere, og den gjælder altsaa ogsaa for dem, som ere i Folkekirken. Der har jo heller ikke været Tvivl om, at Menigheden i Kjøbenhavn var et lovligt Samfund. Hvad der har været Spørgsmaal om, var kun det, om den Præst, som Samfundet havde antaget, havde Ret til at foretage kirkelige Handlinger med borgerlig Virkning. Dette Punkt skal jeg imidlertid forlade, thi det frugter ikke at discutere derom. — Jeg kan dernæst heller ikke paa nogen Maade erkjende at have læst Biskop Kierkegaards Betænkning urigtigt. Jeg finder den overordentligt store Høiagtelse og Velvillie, der pludseligt er opstaaet her i Thinget mod Biskop Kierkegaard, efterat han er traadt af, ret mærkelig. Jeg vilde have fundet det nyttigere for denne Sags Gang og heldigere for den

kirkelige Lovgivning i det Hele, hvis disse Dyringer af Velvillie, hvis gode Mening jeg ikke i mindste Maade betvivler, havde yttret sig paa et tidligere Stadium. Da vilde den skarpsindige og høiagtede Mand, som havde overtaget Ministeriet, neppe have følt sit Sind saa saaret og saa hurtigt have trukket sig tilbage fra Forhandlingerne. Jeg kan vel indrømme, at Biskop Kierkegaard udtrykker sig en Smule uklart i den Sætning, som det ærebe Medlem oplæste, men jeg troer, at man vil gjøre ham mindre Uret ved at forudsætte Muligheden af, at han har skrevet en enkelt klar Sætning, end man gjør ham ved at antage, at han afgjort har modsaagt sig selv og har handlet ganske anderledes, end han havde udtalt sig. Hvad der styrker min Fortolkning i saa Henseende, er den Sætning i hans Betænkning, der staaer en 10—11 Linier høiere oppe, hvori han høiligt beklager, at Forslaget til Frimenighedsloven faldt ifjor. Hvorledes kan en Mand beklage, at et Lovforslag er faldet, naar han ikke har den Tro, at det bør vedtages uden at underkastes en Kirkecommissions Prøvelse. Men heraf følger da, at Udtrykkene i den Sætning, som jeg indrømmer ere noget tvetydige, maae have en anden Betydning end den, som der er blevet lagt deri. Den kan forstaaes saaledes, at hvis Ministeriet paa eengang vilde fremme et Forslag til en Valgmenighedslov og Forslag til Indførelsen af Valg ved geistlige Embeders Besættelse i det Hele taget, hvis Ministeren altsaa vilde fremme denne dobbelte Sag, saa troede han, at en Kirkecommission var nødvendig (Madvig: For begge Sager!), ja, for begge Sager; men han har ikke udtalt, at han vilde fremme Sagen om Valg ved de almindelige geistlige Embeders Besættelse. Der er fremkommet et privat Lovforslag derom i Folkethinget, og dette Lovforslag hidrører altsaa ikke fra ham; han stillede sig endogsaa mere fraraadende end tilraadende i den Sag, og jeg tvivler ikke om, at Forslaget derom, naar det var kommet herind i Thinget, vilde have faaet den Skæbne, som et lignende Lovforslag som det foreliggende fik ifjor, men som jeg haaber, at dette ikke skal faae taar. Jeg fastholder altsaa, at Biskop Kierkegaard ikke har gjort sig skyldig i nogen Unconsequents mellem sine Handlinger og sine